

Michaluk, Dorota

Rozkazy i polecenia komendantów Białostockiego Okręgu AK-WiN

"Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska", 8, 1994, s.
[135]-147

Zdigitalizowano w ramach projektu pn. Budowa platformy "Podlaskie Czasopisma Regionalne", dofinansowanego z programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (umowa SONB/SP/465121/2020).

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Udostępniono do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dorota Michaluk

Białystok

Rozkazy i polecenia Komendantów Białostockiego Okręgu AK-WiN

Prace organizacyjne zmierzające do stworzenia konspiracji na Białostocczyźnie podjęto już w październiku 1939 r. Jednym z pierwszych organizatorów konspiracji na tym terenie był ppłk. Franciszek Ślęczka ps. „Krak”, który działał na podstawie wytycznych dowódcy DOK III gen. J. Olszyny-Wilczyńskiego.¹ Pomimo kontaktów ze środowiskiem byłych wojskowych nie zdołano rozwinąć szerszej działalności.

W połowie października 1939 r. nawiązano pierwszy kontakt organizacyjny z Komendą Główną Służby Zwycięstwa Polski. Przez kilka tygodni nad stworzeniem struktur konspiracyjnych pracował kpt. Henryk Koppel ps. „Henryk” – mianowany przez pełnomocnika KG SZP Komendantem Okręgu. Jego następcą został mjr Feliks Banasiński, a w sierpniu 1940 r. mjr Antoni Iglewski ps. „Nieczuja”, „Antoś”, dotychczasowy zastępca dowódcy Okręgu.

W październiku 1940 r. nastąpiła kolejna zmiana – funkcję komendanta objął ppłk Józef Spychalski ps. „Samura”. Już 17 listopada został on aresztowany we wsi Morusy koło Tykocina, a wakujące stanowisko objął jego dotychczasowy współpracownik, szef II Oddziału w Sztabie Okręgu kpt. Janusz Szlaski ps. „Prawdzie”. Obowiązki swoje pełnił zaledwie kilka tygodni, bowiem w ostatnich dniach grudnia trafił w ręce NKWD.

Działalność konspiracyjna w Białostockim Okręgu AK na trwale zrosła się z imieniem długoletniego Komendanta, którym był płk Władysław Liniarski ps. „Mściśław”, „Wuj”. Na powierzonym stanowisku pozostawał od stycznia 1941 r. do chwili aresztowania przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w lipcu 1945 r.

W sierpniu komendantem mianowano mjr. Stanisława Sędziaka ps. „Warta”, „Oset” – wcześniej pracował na stanowisku szefa sztabu Okręgu Nowogródek. Po jego zatrzymaniu do stycznia 1947 r. pracą w Okręgu Białostockim kierował Marian Świtalski ps. „Juhas”, „Sulima”.

W zbiorach Muzeum Wojska w Białymstoku znajduje się kilkanaście rozkazów i poleceń wydanych przez płk. Władysława Liniarskiego oraz dwa wnioski awansowe podpisane przez Mariana Świtalskiego, opatrzone okrągłą pieczęcią z napisem wokół orła w koronie: KOMENDA OKRĘGU AK. Uwagę zwraca fakt używania pieczęci z przedstawionym napisem pomimo rozwiązania Armii Krajowej.

Z uwagi na zły stan zachowania tej niewielkiej kolekcji, za słuszne uznaliśmy zamieszczenie treści dokumentów w całości.

1. Sygn. MWB D/750

Komenda Okręgu A.K.

Nr. 371

M.p. dn. 3.V.1944r.

Rozkaz Personalny Nr 5

Na podstawie upoważnienia Komendanta Sił Zbrojnych w Kraju Nr 1145 z dn. 18 X 43r. skreślał z dniem 1 marca 44r. z szeregów AK niżej wymienionych oficerów i podoficerów:

a) Obwód nr 3²

1. ob. Pojawa ppor. rez. sap., 1909r. n.e. Bat.Kol.

Przewinienie: niewykonanie rozkazów, złamanie przysięgi żołnierskiej i porzucenie szeregów AK.

2. ob. Józef ppor. rez. piech. ur. 1912r., n.e. 33 pp

Przewinienie: zaniedbanie obowiązków służbowych, uchylenie się od wykonania przydzielonych zadań.

3. ob. Rola ppor. rez. piech. ur. 1905r.

Przewinienie: zaniedbanie obowiązków służbowych uchylenie się od wykonania przydzielonych zadań, prowadzenie trybu życia niegodnego oficera.

4. ob. Sawa ppor. rez. piech. ur. 1908r.

Przewinienie: złamanie przysięgi żołnierza AK, zbuntowanie plutonu i porzucenie szeregów AK.

5. ob. Waligóra ppor. rez. piech. 1898r. n.e. 33 pp.

Przewinienie: uchylenie się od wykonania przydzielonych zadań, zaniedbanie obowiązków i niezdyscyplinowane zachowanie się na stanowisku dcy plutonu.

6. ob. Styk ppor. rez. piech. 1909r. n.e. 33 pp.

Przewinienie: niewykonanie rozkazów, uchylenie się od wykonania przydzielonych zadań i zaniedbanie obowiązków na stanowisku dcy plutonu.

7. ob. Ada ppor. rez. piech. 1909 r. n.e. 33 pp.

Przewinienie: niewykonanie rozkazów, uchylenie się od wykonania przydzielonych zadań i niezdyscyplinowane zachowanie się na stanowisku dcy plutonu.

8. ob. Kazimierz kapr. pchor. zaw. art. 1918 r.

Przewinienie: dezercja z szeregów AK.

9. ob. Orda kapr. pchor. rez. piech. 1916 r. 41 pp.

Przewinienie: odmówienie przyjęcia i wykonania jakichkolwiek obowiązków w szeregach AK.

10. ob. Grot sier. rez. piech.

Przewinienie: podawanie się za kapitana, niewykonanie rozkazu, niedyscyplinowane zachowanie się na stanowisku z-cy dcy plutonu.

b) Obwód nr 4³

11. ob. Leszek ppor. rez. piech. 1913 r.

Przewinienie: niewykonanie rozkazu, zaniedbanie obowiązków, złamanie przysięgi żołnierskiej i porzucenie szeregów AK.

c) Obwód nr 5⁴

12. ob. Kajnar ppor. rez. piech. 1915r. n.e. 49 pp.

Przewinienie: jako dca komp. odmówił przyjęcia i wykonania zadań bojowych, nie wykonał rozkazu przełożonego.

13. ob. Ewa ppor. rez. piech. 1911 r., n.e. 80 pp.

Przewinienie: jako dca plut. odmówił wykonania rozkazu, rzucił obelgi pod adresem AK, zbuntował drużynę żołnierzy, złamał przysięgę żołnierską i porzucił szeregi AK.

14. ob. Józef kapr. rez. łączn. n.e. 29 komp. telegr.

Przewinienie: jako dca drużyny odmówił wykonania rozkazu, zbuntował drużynę żołnierzy, złamał przysięgę żołnierską i porzucił szeregi AK.

Wymienionych pouczyć o fakcie skreślenia z szeregów AK, podając nr rozkazu, oraz pouczyć, że nadal ciąży na nich obowiązek zachowania tajemnicy wojskowej.

Rozkaz podać do wiadomości wszystkim oficerom i podoficerom.

Równocześnie polecam dcom obwodów jeszcze raz podać do wiadomości żołnierzy AK, rozkaz K.S.Z. w Kraju Nr 1145 z dn. 18 X 43r. – K.O.B. Nr 736 z dn. 30 XI 42r., dotyczący skreślenia żołnierzy z oddziałów AK.

Mściśław

Otrzymują:

Inspektorowie

K-dci obwodów

Szefowie i Referenci

2. Sygn. MWB D/781

Komenda Okręgu AK

Nr 350

M.p. dn. 5 VI 1944r.

W ślad za rozkazem K.O. Nr 269 z dn. 5 V 1944r.:

Polecam dowódcom obwodów zapoznać się z rozkazem K.S.Z. wszystkich dowódców i żołnierzy oddziałów AK.

Każdy dca do dcy plutonu włącznie obowiązany jest pouczyć podwładnych mu żołnierzy o zgubnych skutkach stałego używania i nadużywania alkoholu. Używanie alkoholu zmniejsza poczucie odpowiedzialności i panowanie nad sobą.

Polecam Inspektorom i Dowódcom obwodów wystąpić z całą bezwzględnością w stosunku do żołnierzy, używających alkoholu.

Przedstawić mi wykazy oficerów z oddziałów AK, którzy nadużywają alkoholu. Oficerowie ci zostaną skreśleni z listy oficerskiej zgodnie z rozkazem K.S.Z. Nr 1145 z dn. 18 X 1943 r.

Mściśław

Otrzymują:
Inspektorowie
Dowódcy obwodów
Szefowie i Referenci

3. Sygn. MWB D/747

Komenda Okręgu AK
Nr 334
Dn. 15 VI 1944r.

Komendant Sił Zbrojnych rozkazem Nr 703/VII z dn. 21 IV br. przyznał, jako zaopatrzenie dla żołnierzy partyzantów, którzy stale pozostają w polu:

– dziennie na wyżywienie od 10 do 15 Rmk. Kredytem dysponuje dca: inspektor lub k-dt obwodu względnie powierza dcy oddziału partyzanczego,

– dziennie jako żołd 1 Rmk, wypłata na rękę żołnierzowi.

Między wyżywieniem szeregowca a oficera nie ma żadnej różnicy.

Zaopatrzenie przekazywać będą na podstawie raportu stanu inspektora, dcy obwodu, którzy stwierdzają rzeczywisty stan oddziału partyzanczego w danym miesiącu: oficerów, podchorążych, podoficerów i strzelców.

Za żołnierza partyzanta należy rozumieć tych żołnierzy, którzy stale przebywają w polu i biorą udział w akcjach zbrojnych.

W miarę możliwości posiadania kredytu, żołnierze partyzanci będą zaopatrywani w ekwipunek, w pierwszej kolejności w obuwie.

Dcy otrzymują kredyt.

W związku z tym polecam inspektorom i komendantom obwodów przedstawiać mi do 5-go każdego miesiąca specjalne raporty: stany oddziałów partyzanczych.

Na podstawie raportów k-dci obwodów otrzymają przydział kredytu na zaopatrzenie oddziałów partyzanczych – bieżące i zaległe.

W razie inwalidztwa, żołnierz partyzant otrzyma pełne zaopatrzenie.

Mściśław

Otrzymują:
Inspektorowie
K-dci obwodów

4. Sygn. MWB D/779

Komenda Okręgu AK

Nr 382

Dn. 15 VI 1944r.

Na podstawie rozkazu K.S.Z. Nr 949 z dn. 25 V 44r. zmieniam rozkaz, dotyczący przedstawiania wniosków awansowych (również o nadanie odznaczeń).

Wnioski awansowe i nadania odznaczeń przedstawiać według danych w rozkazie Nr 98 z dn. 20 II 1944, z tym, że ^anie wolno przedstawiać rodowych danych: imię i nazwisko.^a

Kandydaci będą awansowani i odznaczani wyłącznie ^apod pseudonimem^a w/g danych personalnych, jak w rozkazie Nr 98 z dn. 20 II 44 r.

Zabraniam prowadzenia jakichkolwiek ewidencji według nazwisk rodowych.

Przypominam tu rozkaz K.O. AK Nr 344 z dn. 5 VI 44 r.

Równocześnie zwracam uwagę inspektorom i dcom obwodów, że wniośki awansowe można przedstawiać w wyjątkowych wypadkach na żołnierzy wyróżniających się w akcji bojowej i w pracy org. z narażeniem życia.

Inne wnioski awansowe nie będą uwzględniane.

Wszystkie rubryki we wnioskach awansowych mają być wypełnione, jak w rozkazie Nr 98 z dn. 20 II 44 r.

Mściśław

Otrzymują:

Inspektorowie

K-dci obwodów

Szef., Ref. K.O.

5. Sygn. D/768

K-da Okręgu AK

Nr 575

M.p. dn. 10 X 1944 r.

Inspektor Filip⁵

Na meldunek z dnia 6 X 1944

1) Żołnierzom z org. P. N.⁶ wyznaczyć funkcje w obwodzie AK według zdolności, stopnia i przydatności w pracy. Uposażenie dla dców P.N. oraz zapomogi wypłacić z kredytów przydzielonych dla inspektora i kda obwodu zgodnie z powyższym planem budżetowym. Dotyczy to wszystkich inspektorów i kdtów obwodów w terenie okręgu. Ob. Lechowi⁷ z-cy Franco⁸ oraz kdtowi obwodu P.N. wypłacić ekwiwalent, jako ref. P.N. okręgowemu i obwodowemu.

2) Pomoc dla żołnierzy AK, uciekinierów z terenów Wileńskiego, Nowogródzkiego, Grodzieńskiego i żołnierzy AK uciekinierów z wojska Berlinga organizować przy pomocy WSK, a koszta pokrywać z kredytów przydzielonych na ten cel w swoim czasie.

Całość akcji pomocy dla żołnierzy AK przyjmuje Szef WSK, ob. Zaczyn⁹, która będzie organizować akcję zaopatrzenia w porozumieniu z inspektorami i kdtami obwodów. Ustne wytyczne wydałem ob. Zaczyn w dniu 8 X 44r.

3) Wytyczne dla pracy org. między żołnierzami AK, wcielonymi przymusowo do armii Berlinga oraz dla żołnierzy przybyłych Berlingowców, ideowych Polaków, wydałem ob. Zaczyn w celu przekazania dla inspektorów i kdtów obwodów. Należy organizować w oddziałach Berlingowców dowództwa AK oraz oddziały AK: sekcje, drużyny, plutony itd. pod dowództwem naszych żołnierzy AK w celu opanowania ośrodków – na rozkaz.

4) Szef BiP Magdalena¹⁰ ma organizować według wytycznych inspektora zaopatrzenie żołnierzy AK wcielonych do wojska Berlinga w prasę propagandową oraz aktualne wiadomości radiowe – bieżące. Kredyt na ten cel mieści się w miesięcznym budżecie obydwu – nie żałować pieniędzy na prasę.

5) Wszelkie rozkazy, instrukcje i wytyczne, wydane uprzednio przez K.O.B., obowiązują w całej rozciągłości i obecnie. Wobec tego polecam rozkazy przeanalizować i przestrzegać.

6) Zapewnienie bezpieczeństwa pracy dla żołnierzy AK ciąży na dcy t.j. na inspektorze i dcy obwodu. Przypominam tu rozkaz KOB Nr 418 z dn. 28 VI 44r.

7) Jednym z najważniejszych obowiązków dcy jest organizowanie pomocy dla cierpiących żołnierzy. Jeżeli żołnierz jest aresztowanym przez wroga i wtrąconym do więzienia za to, że był wiernym swojej przysiędze – idei bezwzględnej walki o wolność Ojczyzny, to świętym jest obowiązkiem każdego dcy uwolnić żołnierza z więzienia, obojętnie jakich środków użyje do tego dca, by uwolnić kolegów żołnierzy AK.

8) Każdy wolny obywatel, a tym bardziej żołnierz AK, kochający wolność osobistą, obowiązany jest bronić się, jeżeli npl zagraża jego życiu (aresztowanie, wtrącenie do więzienia). Przypominam rozkaz Nr 418 z dn. 28 VI 44r.

9) Żadnemu ideowemu Polakowi, żołnierzowi AK, który złożył przysięgę na wierność Rzeczypospolitej Polskiej nie wolno wstępować do armii obcej, a za taką musimy uznać armię Berlinga, organizowaną pod kierownictwem NKWD. Nie wolno żołnierzowi AK usprawiedliwiać się, że go aresztuje NKWD, jeżeli nie stawia się do rejestracji; to samo mógł mówić każdy żołnierz AK, gdy nas prześladowało Gestapo, a jednak nikt nie występował z szeregów AK i nie wstępował do armii niemieckiej, z wyjątkiem lajdaków; tysiące bohaterów zostało aresztowanych i zamordowanych na ziemi Białostockiej za to, że byli Polakami i należeli do AK.

Żołnierz AK, a zwłaszcza oficer, podchorąży i podoficer obowiązany jest społeczeństwu świecić przykładem swej siły woli i charakteru Polaka, pomny na pracę, cierpienie i śmierć kolegów naszych i nie wolno zdradzać idei bohaterów, wstępując dobrowolnie do obcej nam pod względem ustroju i przekonań armii – jest to równe zdradzie narodu.

10) Sprawę meldunku kpt. Kartacza z K.O. Grzyb¹¹ wyjaśniłem ustnie ob. Zaczyn, która omówi to zagadnienie z Panem.

11) Sprawę przedstawiania wniosków awansowych i o nadanie odznaczeń uregulowałem uprzednio. Równocześnie wyjaśniam, że wszystkie wnioski awansowe zostały załatwione pozytywnie o ile kandydaci posiadali warunki.

12) Obsada wewnętrzna sztabu inspektoratu i k-dy obwodu leży w kompetencji inspektora i k-dta obwodu.

13) Zorganizowanie komórki legalizacyjnej w Bawelnie¹³ oraz obsada personalna leży w kompetencji dcy – inspektora, gdyż jemu podlega.

14) Zakup broni obowiązuje bez przerwy każdego dcę. Należy stale kupować broń, a zwłaszcza maszynową i dążyć do zaopatrzenia w uzbrojenie wszystkich podległych sobie żołnierzy. Koszta zakupu broni i mat. sanit. pokrywać z budżetów obwodów. Każda większa suma wydatkowana na zakup broni, będzie przydzielana przez K.O.B.

Mściław

Otrzymują do wykonania:

Inspektorowie

K-dci obwodów

6. Sygn. MWB/D/771

K-da Okręgu AK

Nr 590

Dnia 25 X 1944r.

1) Wnioski awansowe.

Polecam inspektorom i k-dtom obwodów przedstawić mi w terminie do 15 XI br. wnioski awansowe do wszystkich stopni oficerskich i podoficerskich. Obowiązkowo podać do awansu wszystkich podchorążych rezerwy (przedwojennych), którzy zasługują na awans do stopnia oficerskiego.

Wnioski sporządzać wg ustalonych wzorów w rozkazie Nr 98 z dn. 20 II 43r. i Nr 563 z dn. 1 X 1944r.

2) Poczta

Polecam inspektorom i k-dtom obwodów wszelką pocztę do K.O.B. przysyłać wyłącznie kurierami bezpośrednio do baz K.O.B. Zabraniam raz na zawsze inspektorom i k-dtom obwodów przekazywać pocztę do K.O.B. sztafety. W razie stwierdzenia jeszcze raz, że którykolwiek z do-

wódców wysłał pocztę do KOB sztafeta, natychmiast zwolnić danego dcę z funkcji, a sprawę skieruję do W.S.S.

Pocztę pieczętować w dwie koperty, podając na kopercie datę wysłania.

3) Meldunki sytuacyjne tygodniowe

Wyjaśniam, że w meldunkach sytuacyjnych tygodniowych należy podawać tylko wydarzenia ważne, jakie zaistniały w danym terenie, a dotyczące spraw i zarządzeń P.K.W.N., armii Berlinga, władz sowieckich N.K.W.D., aresztowanych dców itp. Resztę materiału gromadzić i podawać w miesięcznych raportach politycznych i miesięcznych raportach informacyjno-wywiadowczych.

4) Pomoc dla żołnierzy AK

Inspektorowie i kdcy obwodów obowiązani są udzielić pomocy żołnierzom, którzy przybyli na te tereny z Wileńszczyzny, Nowogródzkiej i Grodzieńszczyzny.

Żołnierzom z terenów jak wyżej, przydzielać funkcje wg zdolności i przydatności do pracy org. AK. Sprawą organizacji pomocy dla żołnierzy AK kieruje z ramienia K.O.B. Szef. Okr. W.S.K. ob. Zaczyn, która bezpośrednio te sprawy omawia z inspektorami i kdtami obwodów.

5) Skreślenia żołnierzy z szeregów AK

Przypominam dcom rozkaz Nr 736 z dn. 30 XI 1943r. stawiania wniosków na skreślenie z szeregów AK, oficerów, pchor. i podoficerów, którzy dopuścili się czynów dyskwalifikujących ich honorowo i moralnie. Wszyscy oficerowie, podchorążowie i podoficerowie, którzy dobrowolnie – ochotniczo wstąpili do armii Berlinga, zostają skreśleni z listy żołnierzy AK na wniosek przełożonych.

Wnioski przedstawić do 15 XI 44r.

We wniosku obowiązkowo podać: pseudo, imię i nazwisko, rok urodzenia, stopień wojskowy, rodzaj broni, ostatni przydział, funkcję w AK. Skreślenie z szeregów AK jest równoznaczne z degradacją.

6) NSZ

W terenie okręgu Białostockiego oddziały NSZ wraz z dcą okręgu przeszły do szeregów AK. Sprawę scalenia reguluje rozkaz Nr 566 z dn. 6 X br.

Polecam inspektorom i kdtom obwodów samorzutnie nawiązać kontakty – z kdtami powiatów NSZ (kontakty służbowe przekazać w terminie późniejszym) i omówić sprawę scalenia protokółarnego przejęcia oddziałów NSZ. K-dtom powiatów NSZ przydzielić funkcje służbowe, po przekazaniu przez nich oddziałów kdtom obwodów AK. Niektórzy będą mianowani kdtami obwodów, inni z-cami.

Termin scalenia do końca listopada 1944r.

7) Propaganda i prasa

Inspektorowie w porozumieniu z komendantami obwodów zorganizują we własnym zakresie, w podległym terenie, dobrą propagandę dla żołnierzy AK – zaopatrzenie w prasę i wiadomości radiowe, orientując społec-

czeństwo w sytuacji politycznej ogólnej, a szczególnie jeżeli chodzi o sprawy polskie. Bezcelowym jest obecnie, ze strony niektórych dców zwracać się do K.O.B. o przydział radioodbiorników i prasy. Wszystkim jest wiadomo, że BiP okręgu „wpadł”, wobec tego czasowo nie funkcjonuje. Jeżeli npl (Niemcy) zrabował w czasie ustępowania mat. radiowy z terenów obwodów, to niezawodnie uczynił i w okręgu. Obecna sytuacja daje większe możliwości miejscowym dcy terenu zaopatrzyć się w radioodbiornik, niż K.O.B.

Każdy d-ca terenu przyszuje na cele propagandy – prasy, specjalny kredyt w budżecie miesięcznym. Reszta należy do samego dcy – inspektora, k-dta obwodu. Niektórzy dowódcy już zorganizowali, ku zadowoleniu społeczeństwa, zaopatrzenie żołnierzy AK w prasę i wiadomości radiowe.

8) Referenci w sztabie obwodu

Kilkakrotnie wyjaśniałem, że dca obwodu jest odpowiedzialnym wobec inspektora i k-dta okręgu za całość pracy organizacyjnej w terenie jemu podległym. Dca obwodu otrzymuje rozkazy z okręgu, a nie referent. Wobec tego dca obwodu ma znać wszystkie rozkazy, instrukcje i wytyczne K.O.B., tak by w każdej chwili mógł wykonać swoje obowiązki bez pomocy referenta, gdyż on jest odpowiedzialny za wykonanie rozkazu. Poszczególni referenci są pomocnikami k-dta obwodu, wykonując jego rozkazy i spełniając jego polecenia jako w [wyraz nieczytelny] d-cy.

Wszelkie [dwa wersy nieczytelne].

Dobór referentów [wyraz nieczytelny] sztabu obwodu leży w kompetencji [wyrazy nieczytelne] dcy obwodu.

K-dtów obwodów, którzy przedstawiają mi raporty na swoich referentów, że nie wykonują ich poleceń i rozkazów, uważam za zdyskwalifikowanych i nie nadających się na dców, gdyż wykazują nieudolność i brak charakteru d-cy.

Mściław

Otrzymują:

Inspektorowie.

K-dci obwodów.

7. Sygn. MWB/D/789

K-da Okręgu AK

Nr 589

Dnia 10 XI 1944 Rozkaz Nr 10 Wyciąg

Na podstawie upoważnienia Komendanta Sił Zbrojnych w Kraju Nr 1145 z dn. 18 X 1943r. skreślał z szeregów Armii Krajowej:

1. por. sł. st. ob. Głuchowski 1913r. 25 p.uł. obw. 28.¹³

Przewinienie: Złamanie przysięgi. Samowolne ochotnicze wstąpienie do armii Berlinga. Prowadzenie wrogiej propagandy w stosunku do żołnierzy AK – za wstępowaniem do armii Berlinga.

2. wach. zaw. ob. Dobosz 1899r. 3 p.s.k. obw. 24.¹⁴

Przewinienie: Złamanie przysięgi. Samowolne ochotnicze wstąpienie do armii Berlinga. Prowadzenie wrogiej propagandy w stosunku do żołnierzy AK – za wstąpieniem do armii Berlinga.

Na żołnierzach skreślonych z szeregów AK ciąży nadal obowiązek zachowania tajemnicy państwowej.

Rozkaz podać do wiadomości zainteresowanych.

Mściław

Otrzymują:

Inspektorowie

K-dci obwodów

8. Sygn. MWB/D/766

K-da Okręgu AK Rozkaz Nr 10 Wyciąg

1944r. Nr 589

Na podstawie upoważnienia Komendanta Sił Zbrojnych w Kraju Nr 1145 z dn. 18 X 1943r. skreślał z szeregów Armii Krajowej:

1) ppor. rez. ob. Orlicz 1919r. 42 pp obw. 27.¹⁵

Przewinienie: Złamanie przysięgi. Samowolne ochotnicze wstąpienie do Armii Berlinga.

2) ppor. rez. Sobociński Józef 1907r. 9 p.s.k. obw. 33.¹⁶

Przewinienie: Gorliwa współpraca z okupantem (Niemcami) dla celów osobistych. Odmowa czynnej pracy w szeregach AK. Sianie defetyzmu w szeregach żołnierzy.

3) por. rez. ob. Rawita 1906r. piech. obw. 23.¹⁷

Przewinienie: Samowolne opuszczenie oddziału i uchylenie się od pracy w szeregach AK.

4) por. rez. ob. Wiarus 1907r. 71 pp obw. 23.

Przewinienie: Uchylenie się od pracy w szeregach AK – zerwanie kontaktu z przełożonymi i podkomendnymi.

5) ppor. rez. ob. Kalina 1916r. 65 p.uł. obw. 23.

Przewinienie: Uchylenie się od pracy w szeregach AK.

6) ppor. rez. ob. Maria 1912r. piechota obw. 23.

Przewinienie: Uchylenie się od wykonania wszelkich zadań dowódczych.

7) kapr. pchor. rez. ob. Mars 1916r., 81 pp obw. 23.

Przewinienie: Uchylenie się od pracy w szeregach AK.

8) kapr. pchor. rez. ob. Bartosz 1914r. 44 pp obw. 23.

Przewinienie: Niewykonanie rozkazu, uchylenie się od pracy w szeregach AK.

9) kapr. pchor. rez. ob. Żbik 1906r. piech. obw. 23.

Przewinienie: Uchylenie się od pracy w szeregach AK.

10) kapr. pchor. rez. ob. Pszczółka 1906r. piech. obw. 23.

Przewinienie: Uchylenie się od pracy w szeregach AK.

11) st. strzel. pchor. rez. ob. Uparty 1914r. 42 pp obw. 23.

Przewinienie: Niewykonanie rozkazu, nadużywanie alkoholu.

Na żołnierzach skreślonych z szeregów AK ciąży nadal obowiązek zachowania tajemnicy wojskowej. Rozkaz podać do wiadomości zainteresowanych. Wyjaśniam, że skreślenie z szeregów AK jest równoznaczne z degradacją do stopnia szeregowca.

Mściśław

Otrzymują:

Inspektorowie

K-dci obwodów

9. Sygn. MWB/D/479

Komenda Okręgu

Rozkaz Nr 11

z dn. 10 XI 1943r.

Komendant Sił Zbrojnych w Kraju na podstawie upoważnienia Wodza Naczelnego W.P. awansował – mianował z dniem 11 XI 1943 r. por. rez. Zbigniew 1904 r. 135 pp – obw. 27 kapitanem rez. za wyróżniającą się służbę w szeregach wojska w konspiracji.

Komendant Okręgu

Mściśław

10. Sygn. MWB/D/1003

Rozkaz Kom. Okręgu

Nr 10 z dn. 18 VII

1944r.

Na podstawie upoważnienia Komendanta Sił Zbrojnych w Kraju awansuję z dniem 3-go maja 1944r. strzel. Jeleń¹⁸ 1917r. 81 pp – obw. 7 starszym strzelcem za wyróżniającą się służbę w szeregach wojska w konspiracji.

Komendant Okręgu

Mściśław

11. Sygn. MWB/D/1004

Rozkaz Kom. Okręgu
Nr 10 z dn. 18 VII
1944r.

Na podstawie upoważnienia Komendanta Sił Zbrojnych w Kraju awansuję z dniem 3-go maja 1944r. strzel. Wilk¹⁹ 1915r. piech. Insp. IV starszym strzelcem za wyróżniającą się służbę w szeregach wojska w konspiracji.

Komendant Okręgu
Mściśław

12. Sygn. MWB/D/78

Kom. Okręgu
Rozkaz Nr 12
z dn. 1 X 1945r.

Na podstawie upoważnienia Wodza Naczelnego W.P. Delegat Sił Zbrojnych na Kraj rozk. Nr 319 z dn. 1 VI 1945r. nadał odznaczenie Krzyż Walecznych po raz pierwszy st. ogn. zaw. Konrad 1908r. – Dca łączn. Insp. F. Za wyróżniającą się służbę w szeregach wojska w konspiracji.

Kmdt Okręgu
Juhas
(pieczęć okrągła)

13. Sygn. MWB/D/79

Kom. Okręgu
Rozkaz Nr 12
z dn. 1 X 1945r.

Na podstawie upoważnienia Wodza Naczelnego W.P., Delegat Sił Zbrojnych na Kraj rozk. Nr 319 z dnia 1 VI 1945r. awansował st. ogniom. zaw. Konrad 1908r. – Dca łączn. Rej. F. podporucznikiem cz. wojny za wyróżniającą się służbę w szeregach wojska w konspiracji.

Kmdt. Okręgu
Juhas
(pieczęć okrągła)

PRZYPISY:

^{a a} podkreślenia w oryginale

- ¹ Szerzej o organizowaniu struktur konspiracji na Białostocczyźnie i działalności Okręgu zob.: W. Żarski-Zajdler, *Ruch oporu w latach 1939–1944 na Białostocczyźnie. Referat materiałowy*, cz. 1, Warszawa 1966; Z. Gwozdek, *Białostocki Okręg ZWZ-AK (X 1939 – I 1945). Referat materiałowy*, t. 1, Białystok 1993. Dziękuję ks. K. Litwiejce za pomoc w rozwiązaniu kryptonimów i pseudonimów.
- ² Obwód Łomża.
- ³ Obwód Grajewo.
- ⁴ Obwód Wysokie Mazowieckie.
- ⁵ Czesław Hakke por/kpt.
- ⁶ Polska Niepodległa.
- ⁷ Stanisław Marszał.
- ⁸ Witold Ławresz.
- ⁹ Helena Hermanowska ppor. c.w. szef WSK Okręgu.
- ¹⁰ Worotyński.
- ¹¹ Komenda Okręgu Nowogródek.
- ¹² kryptonim komórki.
- ¹³ Obwód Bielski Podlaski.
- ¹⁴ Obwód Wołkowysk.
- ¹⁵ Obwód Wysokie Mazowieckie.
- ¹⁶ Łomża.
- ¹⁷ Obwód Białystok.
- ¹⁸ Bielawski, żołnierz obwodu Augustów (informacja uzyskana od A. Dąbrowskiego ps. Zając).
- ¹⁹ Henryk Hawrusik, żołnierz obwodu Augustów (informacja j.w.).